

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

Οί έρευνήτες του ΚΕΙΕΔ συνέχισαν κατά τὸ ἔτος 2005 τίς ἔρευνες πάνω στις δημοσιευμένες πηγές του μεταβυζαντινοῦ δικαίου με ἀπώτερο σκοπὸ τὴν ἐκπόνηση καὶ ἔκδοση στὸ προσεχές μέλλον ἑνὸς συνοπτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ, ἀλλὰ λεπτομεροῦς ἔργου, τὸ ὁποῖο θὰ ἀποτελέσει τὸ συμπλήρωμα καὶ τὴ συνέχεια τῆς συναγωγῆς τῶν πηγῶν τοῦ δικαίου τῆς τουρκοκρατίας τοῦ Δ. Γκίνη, *Περίγραμμα τῆς ἱστορίας τοῦ μεταβυζαντινοῦ δικαίου* (Ακαδημία Ἀθηνῶν, 1966). Σχετικὰ μετὸ πρόγραμμα ποῦ ἐντάσσεται στὸ γενικώτερο πλαίσιο τοῦ προγράμματος ἐρευνῶν γιὰ τὴν κύρωση τοῦ κανόνος δικαίου ἐκπονήθηκαν ἐργασίες ποῦ ἐκδέχοντο τὸ σωματειακὸ δίκαιο τῆς ἑλληνιστικῆς καὶ ρωμαϊκῆς Αἰγύπτου καθὼς καὶ τοὺς οἰκογενειακοὺς θεσμοὺς τῆς βενετοκρατούμενης Κρήτης. Ἐπίσης ἔγιναν ἐπισταμένες ἔρευνες, οἱ ὁποῖες καὶ θὰ δημοσιευθοῦν προσεχῶς γιὰ τὸν Ἑρμογενειανὸ καὶ Γρηγοριανὸ Κώδικα τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ γιὰ τὰ στοιχεῖα τῶν ἑλληνικῶν ἐπιδράσεων ποῦ ἀνευρίσκονται στὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ γραμματεία τῶν διατάξεων τῆς ἰουστινιάνειας κωδικοποιήσεως (ὑπὸ ἐκτύπωση ὡς *Παράρτημα* ἀριθ. 7 τοῦ 39ου τόμου τῆς *Ἐπετηρίδος* τοῦ ΚΕΙΕΔ). Ἐπιπλέον ἔχει ἀναληφθεῖ μία ἐν ἐξελίξει ἔρευνα γιὰ τὴ θεωρία τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ δικαίου καὶ τίς ἐπιδράσεις τῆς ἱστορικῆς σχολῆς τοῦ δικαίου (πανδεκτισμός). Τέλος, κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος 2005, ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὸ Κέντρο οἱ παρακάτω ἐκδόσεις: *Ἐπετηρίς ΚΕΙΕΔ*, τόμος 38 (Φεβρουάριος 2005) καὶ Ἐν. Karabélias, *Études d'histoire juridique et sociale de la Grèce Ancienne* (*Παράρτημα ΚΕΙΕΔ*, ἀριθ. 6 ἔτους 2005).

[Εὐ. Καραμπελιᾶς]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Α. *Επιστημονική δραστηριότητα του Κέντρου*

1. Το Κέντρο συνεχίζει την έρευνα με τίτλο «*Επιπτώσεις τής οικονομικής μεταμόρφωσης στην ελληνική κοινωνία*».

α. Η έρευνήτρια του Κέντρου, Αλίκη Βαξεβάνογλου, ασχολείται με τη θεματική «*Μετανάστες και Λαθρομετανάστες*».

β. Ο άποσπασμένος στο Κέντρο από τη Β' βάρδια Έκπαιδευση, Δρ. Νικόλαος Καμπέρης, κοινωνιολόγος, με τη θεματική «*Ελληνική οικογένεια και αλλοδαποί εργάτες στην αύγή του 21ου αιώνα: Μετασχηματισμοί, αδράνειες, αντιστάσεις και κοινωνική παθογένεια*».

2. Με χρηματοδότηση τής Επιτροπής Έρευνών και επιστημονικό υπεύθυνο τον ακαδημαϊκό Καθηγητή κ. Γεώργιο Μητσόπουλο, συνεχίζεται η έρευνα με θέμα «*Μετανάστευση στην Ελλάδα: Το νομικό καθεστώς*».

Ειδικότερα, διερευνώνται, από τη Δρ. Γιούτα Μπάκα, κοινωνική ανθρωπολόγος, η θεματική «*Είσοδος και Παραμονή: Δύο παράμετροι νομιμότητας και παρανομίας*» και από τον κ. Σπυρίδωνα Κουλοχέρη, δικηγόρο, υπεύθυνο Νομικού Τμήματος του Έθνικού Συμβουλίου Προσφύγων, η θεματική: «*Το Νομικό καθεστώς των Προσφύγων στην Ελλάδα*».

Επίσης, πάντα υπό την επιστημονική επιμέλεια του ακαδ. κ. Μητσόπουλου, με κύριο έρευνητή τον Έπικουρο Καθηγητή (Πανεπιστήμιο του Αιγαίου) κ. Κωνσταντίνο Μαγκλιβέρα ξεκίνησε νέα θεματική με τίτλο «*Μετανάστευση στην Ελλάδα: Διεθνές και κοινοτικό δίκαιο*».

- Με επιστημονικό υπεύθυνο τον ακαδημαϊκό Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Δρακάτο και κύριο έρευνητή τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Μιχάλη Χλέτσο άρχισε η έρευνα «*Οι επιπτώσεις τής μεταμόρφωσης στην ελληνική οικονομία*».

[Μ.-Γ. Λίλυ Στυλιανούδη]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

A. ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Τὸ Κέντρο Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας κατὰ τὸ ἔτος 2005 ἐξέδωσε:

1. Τὸν τόμο 35 τῆς Ἐπετηρίδος Φιλοσοφία. Ὁ τόμος περιλαμβάνει τρία θεματικά τμήματα: (α) *Αἰσθητική* με τὴν παρουσίαση 12 ἄρθρων σὲ ἑλληνική, γαλλική καὶ ἀγγλικὴ γλῶσσα, (β) *Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας* με παρουσίαση τεσσάρων ἄρθρων σὲ γαλλική καὶ ἀγγλικὴ γλῶσσα καὶ (γ) *Ἀνακοινώσεις* ποικίλων φιλοσοφικῶν θεμάτων, με παρουσίαση πέντε ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων σὲ ἑλληνική καὶ γαλλική γλῶσσα. Τὰ ἄρθρα καὶ οἱ ἀνακοινώσεις ἔχουν ἐκπονηθεῖ ἀπὸ ἀκαδημαϊκούς, ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου καὶ ἄλλους διακεκριμένους Ἕλληνας καὶ ξένους φιλοσόφους καὶ ἱστορικούς τῆς φιλοσοφίας.
2. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Εὐ. Μουτσόπουλου, *Σύμπαν τῶν Ἀξιών, Σύμπαν Ἀνθρώπινον*, στὴ γαλλικὴ γλῶσσα.
3. Τὸ βιβλίον τοῦ Klaus Oehler, *Ἰποκειμενικότης καὶ Αὐτοσυνειδήση κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα*, μεταφρασμένο στὴν ἑλληνικὴ ἀπὸ τὴ γερμανικὴ, με πρόλογο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Εὐ. Μουτσόπουλου.
4. Τὴν ἐπανέκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ Μάρκου Ρενιέρη, *Περὶ Βλοσσίου καὶ Διοφάνους*, με πρόλογο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Κ. Δεσποτόπουλου.

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ:

Ἐπερατώθη τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας *Τύχη καὶ Ἀνάγκη στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία*, ὑπὸ τὴν Ἐποπτεία τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Εὐάγγελου Μουτσόπουλου (Ἐπόπτου τοῦ Κέντρου). Τὰ πορίσματα τοῦ ἀνωτέρου Προγράμματος ἐξεδόθησαν σὲ τόμο ἀπὸ τὴς Ἐκδόσεις τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, με πρόλογο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ε. Μουτσόπουλου. Ὁ συλλογικὸς αὐτὸς τόμος περιέχει δεκαεξί (16) ἄρθρα στὴ γαλλικὴ καὶ ἀγγλικὴ γλῶσσα. Τὰ ἄρθρα ποὺ περιέχονται στὸν τόμο εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. M. CONCHE: La métaphysique du hasard.
2. I. PH. VILTANIOTI: Hasard et nécessité. Zeus toujours gagnant.
3. A. ARAVANTINOU: Necessity and Chance in Democritus' Cosmology.

4. J.-M. GABAUDE: De la nécessité au hasard: des atomistes abdéritains à l'épicurisme.
5. E. MOUTSOPOULOS: Hasard, nécessité et kairos dans la philosophie de Platon.
6. I. SVITZOU: Necessity in Plato's *Republic* X, 614b-621d and *Laws* X, 904a-905d.
7. CH. POLYCARPOU: Chance and Necessity in Eudoxean Thought.
8. J. DUDLEY: Necessity and Chance : Aristotle's Criticism of the Presocratics.
9. FR. FILIPPI: *Dynamis, Causality and Chance* in Aristotle.
10. D. KAPANTAIS: Determinism and Deliberation in *De Interpretatione*, 9.
11. F. O' ROURKE: Knowledge and Necessity in Aristotle.
12. H. MARGARITOU-ANDRIANESSI: Chance and Necessity in Epicurus' Philosophy.
13. M. PROTOPAPAS-MARNELI: Le hasard est une chose qui échappe à la perspicacité humaine (STOBÉE, *Ecl.*, I, 6, 17^b).
14. L. JERPHAGNON: Le mythe et l'image de la destinée: d'Homère à Saint Augustin.
15. G. LEKKAS: Le concept positif de la nécessité et la production des êtres chez Plotin.
16. G. ARABATZIS: Le système de Pléthon et la nécessité.

[Μαρία Προτοπαπᾶ]